

OUDERENGENEESKUNDE IN TOEKOMSTPERSPECTIEF

GOOI – VECHTSTREEK – ALMERE

BELEIDSADVIES BNS – Actielijn Anders Opleiden Regionale Bij- en Nascholing van basisartsen, AIOS en coassistenten GVA (BNS staat voor regionale Bij- en Nascholingsprogrammering)

Auteurs: Actielijn Anders Opleiden (Louis Hahn, regiehouder)

Cc. : Regiehoudersoverleg programma SO-GVA

Datum : 21 maart 2022

Versie : 2.0 – versie definitief

INLEIDING - Wat speelt er rond het thema landelijk -

De arbeidsmarkt voor specialisten ouderengeneeskunde is gespannen en het belang van het steeds tijdig kunnen vinden, binden en boeien van potentiële opleidingskandidaten voor de opleiding tot SO is groot. In diverse regio's wordt een actief beleid nagestreefd om de aantrekkingskracht vanuit de regio verder te vergroten. Men spreekt in dat licht ook wel over de magneetfunctie¹ van een zorgorganisatie en/of samenwerkingsverbanden binnen een regio. Ook de term kweekvijver neemt toe in belangrijkheid om steeds tijdig te kunnen blijven voorzien in zorgprofessionals. Kijken we naar de SO, in engere zin de SO-functie, dan zien we steeds vaker een benaderingswijze waarbij men spreekt over de SO-functiefamilie waarbij naast de SO ook basisartsen, PA's en VS'en meer en meer onderdeel worden van de bemensing van de SO-functie. In deze ontwikkeling past ook de ontwikkeling van de basisarts als trainee met een traineeship als voorloper van een opleidingsplaats. En daarnaast het vergroten van de betrokkenheid van de coassistent bij een kennismaking met de sector ouderenzorg. In toenemende mate worden coschappen in de ouderenzorg vorm en inhoud gegeven.

AANLEIDING - Waarom dit advies -

Het programma SO-GVA, met als werktitel 'de SO-functie in toekomstperspectief' heeft als hoofdopgave een structurele bijdrage te leveren aan duurzame medische zorg voor kwetsbare ouderen en specifieke doelgroepen in de regio Gooi-Vechtstreek-Almere. In dat licht is er binnen het SO-GVA programma aandacht voor de verdere ontwikkeling van samenwerking binnen de regio aan het versterken van de aantrekkingskracht binnen de SO-functiefamilie om zo de SO-functie duurzaam verder te kunnen blijven bemensen. Binnen de regio GVA is de wens uitgesproken om te komen tot een regionaal Bij- en Nascholingsprogramma voor basisartsen, AIOS en coassistenten (en indirect de SO-functiefamilie(team)leden) om zo de aantrekkelijkheid van de regio GVA te vergroten.^{1,2} Bij- en nascholing kan daarnaast ook nog bijdragen aan de verdere professionalisering van zorgprofessionals (inclusief de mogelijkheid tot het verkrijgen van accreditatiepunten). De eerste fase van het deelproject regionale bij en nascholing is erop gericht om een pilot uit te werken rond een centraal opleidingsvraagstuk dat speelt in de gehele regio. Er is gekozen voor het opleidingsthema: 'dienst draaien'. Aan de hand van de bevindingen rond de uitwerking en daaropvolgend uitvoering van een

¹ Wetenschapsblad OLVG jaargang 7 | no. 8 | mei 2019

OUDERENGENEESKUNDE IN TOEKOMSTPERSPECTIEF

GOOI – VECHTSTREEK – ALMERE

regionale module ‘dienst draaien’ kan beoordeeld worden of de aanpak van regionale bij- en nascholing een vervolg dient te krijgen.

Daarnaast is de noodzaak tot het binden van basisartsen, door in ze te investeren en ze zo kennis te laten maken met de Ouderenzorg, groot. Het actief werken aan het verder vergroten en nog meer versterken van de aantrekkingskracht c.q. bindingskracht in deze regio speelt daarbij een belangrijke rol. Bij- en nascholing vormt daarbij een belangrijk bouwsteen bij de uitwerking van deze regionale magneetfunctie. Waarbij de mogelijkheid van het kunnen laten switchen van basisartsen tussen de verschillende organisaties een extra pluspunt is.

VERTREKPUNTEN - Wat zijn de uitgangspunten en/of beleidskaders -

Dit document betreft het beleidsadvies als reactie op de uitwerking en in gereedheid gebrachte uitvoering van een regionale bij- en nascholingsactiviteit Dienst Draaien. Dit advies probeert aan te geven in hoeverre een regionale bij- en nascholingsprogramma in de regio GVA-programmering mogelijk een passende oplossing kan zijn voor de behoefte aan gestructureerd ontsluiten en toegankelijk maken van een regionaal bij- en nascholingsaanbod en -faciliteiten.

Bij het schrijven van dit advies zijn het programmaplan SO-GVA versie 3.0 en de vastgestelde Einddoel voor ogen notitie als onderlegger gebruikt en als uitgangspunt gehanteerd. Daarbij is de actielijn Anders Opleiden de thuisbasis voor het opstellen van dit beleidsadvies. Daarnaast zijn er zeker ook raakvlakken met de actielijn Anders Werken (met beleidsthema's als Taakzuiverheid en ANW). Ook de schriftelijke reactie op de regionale zorgvisie RZV-GVA vanuit het SO-GVA programma is in deze betrokken.

Aan de hand van de uitkomsten van een vooraf opgesteld evaluatieplan over de leermodule ‘Dienst Draaien’, als onderdeel van een (mogelijk) leerprogramma rond regionale bij- en nascholing, gaat in het tweede kwartaal van 2022 toetsing en beoordeling van deze regionale aanpak plaatsvinden als de uitvoering heeft plaatsgevonden. Deze evaluatierapportage zal door de betrokken SO's binnen het SO-GVA programma worden voorzien van een aanvullend SO-beleidsadvies over de uitvoering gericht op het al dan niet continueren van deze regionale opzet. Met dit aanvullende beleidsadvies, rond de regionale inzet van Bij- en Nascholing in de regio GVA voor basisartsen, AIOS en coassistenten, wordt invulling gegeven aan het verwerken van de uitkomsten van de toetsing en beoordeling van deze regionale Bij- en Nascholingspilot.

VISIE - Wat zijn de richtinggevende onderdelen vanuit de regiovisie in relatie tot het thema –

Het visiedocument RZV-GVA is opgebouwd uit visielijnen die tezamen leiden tot een integrale visie op zorg voor kwetsbare ouderen en doelgroepen op weg naar 2030. Het programma SO-GVA is middels actielijnen direct verbonden met het visiedocument via een koppeling met deze visielijnen. De gekozen regionale speerpunten als afgeleiden van de recent vastgestelde ambities hebben direct en indirect veel raakvlakken met het programma SO-GVA. De verdere ontwikkeling van de (regionale) samenwerking tussen (medische) zorgprofessionals vormt daarbinnen een van de speerpunten. In dat licht is het ook interessant om de impact en (meer)waarde van de samenwerking in regionale bij- en nascholingsprogrammering nader te kunnen duiden in termen van krachtenbundeling, complementariteit en kennisdelen/kennisproductiviteit.

OUDERENGENEESKUNDE IN TOEKOMSTPERSPECTIEF

GOOI – VECHTSTREEK – ALMERE

DOELSTELLINGEN

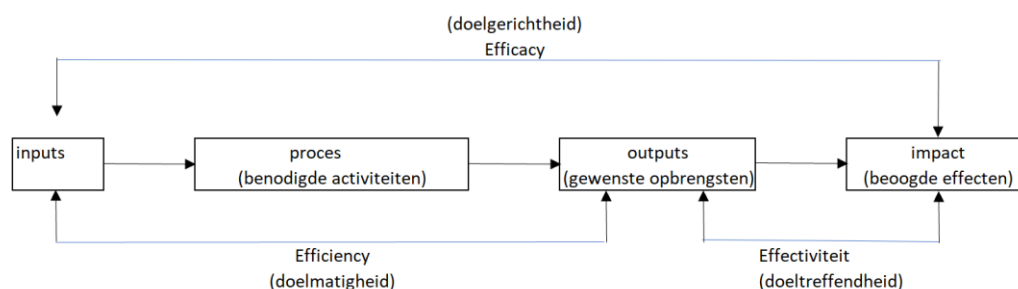
In de evaluatierapportage zijn de volgende vraagstellingen uitgewerkt:

1. Het benutten van kansen en mogelijkheden die er zijn voor het regionaal combineren en optimaliseren van de bij- en nascholing voor ANIOS, AIOS en coassistenten in het specialisme ouderengeneeskunde (kwantitatief, kwalitatief en kosteneffectief).
2. Het leveren van een bijdrage aan het vergroten van opleidingsvolumes en het verrijken van de leerroutes van ANIOS en AIOS Ouderengeneeskunde met gecombineerde bij- en nascholing.
3. Het optimaal benutten van de rol van de SO, en de SO-functiefamilie, bij de opzet en de implementatie - invoering en uitvoering - van gecombineerde bij- en nascholing voor basisartsen, AIOS en coassistenten in de regio.

HYPOTHESE

Het aanbieden van regionale bij- en nascholing t.b.v. basisartsen, AIOS en coassistenten en daarmee indirect ook voor de (team)leden van de SO-functie(familie) is van meerwaarde door:

- *Effectiviteit* à doeltreffendheid, gecombineerde bij- en nascholing in regioverband is een goed middel om de duurzaamheid van de SO-functie te vergroten;
- *Efficiëntie* à doelmatigheid, gecombineerde bij- en nascholing in regioverband met een regionaal onderwijsteam is een goed middel om de begeleidings- en opleidingstijd van een SO in de dagelijkse praktijk te optimaliseren (verminderen);
- *Efficacy* à doelgerichtheid, een gecombineerd bij- en nascholingsprogramma geeft voldoende aanknopingspunten om de aantrekkingskracht naar basisartsen en AIOS te vergroten en daarmee het zorgaanbod structureel te vergroten;
- *Veiligheid* à minder bewegingen op en tussen locaties en Webinar programmering/Online bij- en nascholingsmodules in het bijzonder ten tijde van een pandemie;
- *Begeleiden* à opleiden, supervisie en begeleiding en bij- en nascholing op afstand als nieuwe dimensie (HoloLens inzetten rond bij- en scholingsmomenten – praktijkgestuurd leren).

OUDERENGENEESKUNDE IN TOEKOMSTPERSPECTIEF

GOOI – VECHTSTREEK – ALMERE

ONDERZOEK

Door het actieteam van de actielijn Anders Opleiden is op de hierboven genoemde impactgebieden rond de verduurzaming van bij en nascholing-programmering onderzoek gedaan naar bestanddelen in de verkenning en bouwstenen voor verdere uitwerking van een regionaal bij- en nascholings-programma in regio GVA. De focus heeft daarbij in eerste instantie gelegen op de uitwerking.

METHODE

Tijdens de eerste fase van het deelproject regionale bij en nascholing is een eerste module ontwikkeld ter voorbereiding op de regionale ANW-dienst. Dit in de vorm van een webinar. Vervolgens zal aan de hand van de bevindingen rond de uitvoering van deze module beoordeeld of de aanpak van regionale bij- en nascholing een vervolg dient te krijgen. Als referentiemodel is daarbij gebruik gemaakt van een voorbeeld kennisplatform in de regio Apeldoorn-Zutphen.³ Er is daarbij bij de uitwerking gebruik gemaakt van een scrum-aanpak waarmee in kort-cyclische sprintsessies met de kennisdragers van het bij en nascholing-thema 'Dienst Draaien in GVA' getracht is een beleidsadvies op te stellen ter ondersteuning van de beantwoording van de (sub)doelstellingen.

BEVINDINGEN – Inhoudelijke bevindingen –

Het evaluatieplan over de ontwikkeling en uitvoering van de regionale bij- en nascholingsmodule 'Dienst Draaien' is opgezet en geeft straks een goed beeld van de toetsing en beoordeling van de module als onderwijsproduct en het bijbehorende onderwijsproces (maak- en uitvoeringsproces). De uitkomsten van de evaluatie – het evaluatierapport – komen in het tweede kwartaal van 2022, na afronding van de uitvoering, beschikbaar.

VOORLOPIGE CONCLUSIES – Wat is ons voorlopige oordeel in deze –

Op basis van het voorgaande zijn wij tot de voorlopige conclusie gekomen dat:

- *regionale krachtenbundeling van uitwerkingen betreffende bij- en nascholingsactiviteiten voor basisartsen, AIOS en coassistenten (en indirect de SO-functiefamilie) lijkt kansrijk;*
- *de beoogde (meer)waarde van regionale organisatie van deze bij en nascholing-functie wordt als kansrijk geacht waarbij de SO's/zorgprofessionals kunnen worden ontzorgd inzake organisatietaken;*
- *de SO's (en overige leden van de SO-functiefamilie) lijken samen een krachtige en waardevolle onderwijsgroep te kunnen worden binnen het (medische) Ouderenzorg domein met beperking van de belasting in onderwijstijd door de regionale verdeling van bijdragen;*
- *de aantoonbare meerwaarde van regionale Bij- en Nascholing voor de SO-functie dient met een of meerdere pilotervaringen in uitvoering voldoende in beeld te worden gebracht om verdere besluiten over regionalisering te kunnen nemen.*

OUDERENGENEESKUNDE IN TOEKOMSTPERSPECTIEF

GOOI – VECHTSTREEK – ALMERE

We zijn nog maar net gestart dit beleidsthema handen en voeten te geven in de regio. De eerste indrukken en ervaringen rond het samen uitwerken zijn positief. Maar dit beleidsadvies moet gezien worden als een eerste deel. Er is tenminste nog een periode van 3 maanden nodig om in de regio tot een afgewogen en samenhangend beleidsadvies te komen dat volledig genoeg is om te kunnen besluiten over een eventuele voortzetting van een gezamenlijke aanpak in bij- en nascholing. Waarbij wij een koppeling met de regionale Zorgacademie als een logische ontwikkeling zien van waaruit deze bij- en nascholing verder vorm en inhoud kan krijgen. Evenals de uitvoeringsorganisatie van de bij- en nascholingsactiviteiten en het realiseren van accreditatiepunten.

AANBEVELINGEN – Wat willen wij nog meegeven aan overwegingen –

De uitwerking van een meer gedetailleerde businesscase gericht op de waardecreatie en impact van de inrichting en organisatie van regionale Bij- en Nascholing binnen de (medische) Ouderenzorg lijkt een zinvol onderdeel bij een eventuele vervolgstap. Om zo concreter zicht op de meerwaarde te krijgen in termen van aantoonbare bijdrage aan vergroten aantrekkingskracht, zichtbare toename (medische) kwaliteit, aantoonbare kwantiteit rond deelname aan bij en nascholing en meetbare kosteneffectiviteit (doe minder met minder en bereik meer).

Een brede betrokkenheid van de SO's in de verdere verkenning van de regionale inrichting en organisatie van Bij- en Nascholingsprogrammering binnen de Ouderenzorg t.b.v. de basisartsen, AIOS en coassistenten en indirect de SO's en de (team)leden van de SO-functiefamilie is essentieel om de veranderende samenwerking in het bij- en nascholingsdomein in nabije toekomst kansrijk te laten zijn en succesvol te kunnen borgen.

Het verduurzamen van de bij- en na scholing kan nog verder worden aangescherpt. Het gaat niet alleen om verduurzamen, maar ook om het veranderen en daarmee toekomstbestendig maken van het regionale onderwijs. Er is een andere leerbehoefte vanuit deze nieuwe generatie artsen. Geen verwijzingen meer naar Word-documenten/richtlijnen, artikelen of boekjes maar casuïstiek gedreven onderwijs in de vorm van Webinars, instructie filmpjes, best practise filmpjes, micro-learnings, interactieve websites, learning-games en alles 'on demand' beschikbaar.

TENSLOTTE – Hoe nu verder samen –

Vanuit het programma SO-GVA beschouwen wij met de oplevering van dit eerste deel van het beleidsadvies (met de evaluatierapportage als tweede deel in het voorjaar van 2022) de deelopgave Anders Opleiden en regionale bij en nascholing in GVA als (deels) gerealiseerd, opgeleverd en afgerond. In de regio zal de evaluatie-rapportage mogelijk opgevolgd gaan worden door een verdere verdieping naar de waardecreatie op de impactgebieden om van daaruit de haalbaarheid, uitvoerbaarheid en betaalbaarheid van een regionale Bij- en Nascholing structureel in te bedden.

Bij- en nascholing zou ons inziens een passend beleidsonderwerp kunnen zijn binnen het regionale speerpunt de Regionale Zorg Academie.

Vanuit het perspectief van de SO en het programma de SO-functie in toekomstperspectief adviseren wij om de afstemming met SO's en gebruikersdoelgroepen (basisartsen, AIOS en coassistenten) in dit vraagstuk verder te borgen. Daarbij kunnen straks ook de grotere, overstijgende regionale onderwijsambities aandacht krijgen op de beoogde SO-werktafel. Ook onderwijs in de regio met arts-

OUDERENGENEESKUNDE IN TOEKOMSTPERSPECTIEF

GOOI – VECHTSTREEK – ALMERE

assistenten van ketenpartners (o.a. Tergooi en Merem) komt daarbij in beeld. Het versterken van het regionale opleidingsnetwerk staat hierbij centraal teneinde ook op deze manier de samenwerking verder te bestendigen.

Dit alles vraagt om specifieke ontwikkelingsexpertise en ook om een andere manier van lesgeven door de (praktijk)docent(en). De ondersteuning daarvoor hebben we zo mogelijk nodig vanuit externe beschikbare expertbureaus. We zouden een regionale databank kunnen gaan opbouwen met "moderne modules ouderenzorg" die voor iedere betrokken organisatie beschikbaar zijn waardoor je beter in staat bent om een 'tailored' leerlijn/leerpakket te bieden aan de basisarts. Of beschikbaar te krijgen wat er al door andere organisaties is gemaakt. Deze regionale innovatie in opleiden, leren en ontwikkelen zou vanuit de Regionale Zorgacademie begeleid kunnen worden met waar nodig de inbreng van externe expertise. De SO's met opleidingstaken en/of als opleiders zullen hierbij nadrukkelijk betrokken blijven.

BIJLAGEN – Documentatie –

Actieteam Anders Opleiden

Louis Hahn, SO, regiehouder
Renée van der Leeuw, actieteamlid
Diane Angenent – Stein, actieteamlid
Sacha Deetman – van der Breggen, actieteamlid

Regiehoudersteam:

Ellen Vreeburg, SO, PhD
Eveline Cours, SO
Wendy Langerak, SO
Jennifer Harmer, SO
Janine van Kooten, SO, PhD
Louis Hahn, SO

Ondersteuningsteam:

Inge van Zijl, programmaondersteuning SO-GVA
Noeska Meijer, projectleider SO-GVA
Jan Hendriks, programmamanager SO-GVA
Eveline van Opstal, SO, (medisch) programmaleider SO-GVA

Bijlagen:

Bijlage -1- Checklist BNS - Webinar

Referenties:

1. Bespreeknotitie Anders Opleiden – Bij en nascholingen voor basisartsen
2. Startnotitie Anders Opleiden – Bij en nascholingen voor basisartsen
3. [Platform specialisme Ouderengeneeskunde Apeldoorn-Zutphen](#)